

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 16 juni 2025
Portefeuille(s): Openbare Orde en Veiligheid
Portefeuillehouder(s): Femke Halsema
):
Behandeld door: 5.1, 2, e @amsterdam.nl
Onderwerp: Onderzoeken naar de nasleep van de wedstrijd Ajax - Maccabi Tel Aviv

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 8 november 2024 was Amsterdam wereldnieuws en niet op een goede manier. Rondom de voetbalwedstrijd Ajax - Maccabi Tel Aviv vonden er ongeregelde en ernstige geweldsincidenten plaats. De gebeurtenissen hebben hun sporen achtergelaten in de stad en tot angst, woede en verdriet geleid. In het bijzonder onder Joodse Amsterdammers, die op 8 november wakker werden met de berichten dat er een 'Jodenjacht' was geweest in hun stad. En onder Amsterdammers met een Marokkaanse en/of Islamitische achtergrond, omdat er vooruitlopend op het politieonderzoek vanuit verschillende kanten al snel met de vinger werd gewezen.

De driehoek heeft het COT, Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, gevraagd onafhankelijk onderzoek te doen naar de voorbereidingen van de wedstrijd, de risico-inschatting en besluitvorming in de huidige maatschappelijke context, het bestuurlijk handelen en het operationele handelen. Eerder ontving u daartoe de onderzoeksopdracht. Met deze brief bied ik het rapport aan uw raad aan. Daarnaast ontvangt u ter informatie het vandaag gepubliceerde onderzoeksrapport van de Inspectie van Justitie en Veiligheid, die parallel onderzoek heeft gedaan naar het handelen van de politie en de NCTV.

Onderzoeksrapport COT

Het COT concludeert dat er sprake is geweest van een doordachte en zorgvuldige voorbereiding, waarin oog was voor de maatschappelijke context, en van passend handelen door de driehoekspartners. Zo stellen de onderzoekers dat voor elk thema - zoals de voetbalwedstrijd, de demonstraties en de openbare orde, en de geopolitieke risico's - zowel vanuit operationeel als strategisch perspectief de wenselijke en noodzakelijke voorbereidingen werden getroffen. Tevens geeft het COT aan dat de risico's door alle partijen serieus zijn genomen, vanuit de gezamenlijke doelstellingen van het waarborgen van de veiligheid in de stad en het stadion en het bieden van ruimte aan alle geluiden, met als leidend

principe dat “Amsterdam van ons allemaal is en de rechtsstaat er voor iedereen is.” Ook stelt het COT dat tijdens de escalaties maatregelen tijdig zijn heroverwogen en aangepast.

De driehoek herkent de conclusies, neemt de leerpunten en aanbevelingen over en zal deze benutten om de voorbereiding op, en het handelen tijdens, complexe en risicovolle gebeurtenissen waar mogelijk verder te verbeteren. Het rapport biedt daartoe goede aanknopingspunten die aansluiten bij de praktijk.

Bij twee leerpunten plaatsen wij een kanttekening.

Het COT geeft aan dat risico-denken belangrijker wordt om als organisatie wendbaar en flexibel te kunnen zijn in een snel veranderende en complexe wereld. Daarin verliest feitelijke informatie waarde en is het redeneren vanuit risico's nodig om snel te kunnen anticiperen. De driehoek onderschrijft deze ontwikkeling en werkt daarom al meer risicogestuurd bij complexe en risicovolle gebeurtenissen. Zo was de wedstrijd Ajax - Maccabi Tel Aviv door de driehoek bijvoorbeeld aangemerkt als hoog risicowedstrijd terwijl hier in voetbaltermen geen sprake van was. Tegelijkertijd willen wij er nadrukkelijk voor waken dat daarmee de illusie van risico-uitsluiting ontstaat. Dit kan tot de verwachting leiden dat misdaad en wanordelijkheden kunnen worden voorkomen. Dit is niet realistisch en zal door geen enkel gezag kunnen worden waargemaakt.

Ten tweede acht het COT het raadzaam om blijvend te voorzien in publieksinformatie, ook 's nachts en als deze zeer beperkt beschikbaar is. Ook hier erkennen wij het belang: in elke crisissituatie wordt communicatie nadrukkelijk gewogen in de bijdrage aan crisisbeheersing, schadebeperking en het terugbrengen van de rust. Tegelijkertijd waarschuwen wij ervoor dat nachtelijke, en nog onzekere informatie juist kan bijdragen aan onrust en onzekerheid: het verzamelen en wege van de feiten dient altijd aan communicatie met de bevolking vooraf te gaan, zeker als er veel geruchten en politieke misinformatie zijn.

Onderzoeksrapport Justitie & Veiligheid

De Inspectie van Justitie en Veiligheid heeft geen onderzoek gedaan naar het opereren van de driehoek maar naar het handelen van de uitvoeringsorganisaties van de politie en de NCTV. De Inspectie concludeert dat de politie professioneel en slagvaardig heeft opgetreden tijdens de ongeregelheden rond de voetbalwedstrijd Ajax - Maccabi Tel Aviv. In haar rapport wijst de inspectie op het belang van een sterke informatiepositie in de politieorganisatie. De rol van sociale media blijkt van grote invloed op het verloop van de gebeurtenissen; oproepen en beelden verspreiden zich razendsnel, versterken bestaande spanningen en kunnen binnen korte tijd leiden tot groepsvorming en

confrontaties op straat. De ongeregeldheden onderstrepen het belang voor de politie om hierop in te kunnen spelen en te investeren in verfijning van informatieverzameling en de duiding daarvan, alsook de ontwikkeling van flexibele interventie-strategieën. De politie is inmiddels al bezig met het ontwikkelen en testen hiervan.

Tot slot

De driehoek dankt de onderzoekers van het COT en de Inspectie voor hun grondige en uitgebreide analyse van de gebeurtenissen. Zij zijn erin geslaagd een complexe en beladen situatie te duiden en werkbare aanbevelingen te doen voor de toekomst.

Ondanks de zorgvuldige voorbereidingen, de tijdige en passende maatregelen in de directe aanloop naar, en gedurende de escalatie na de wedstrijd Ajax - Maccabi Tel Aviv is het niet gelukt om ongeregeldheden en geweldsincidenten te voorkomen. Hoewel risico's niet kunnen worden uitgesloten, zijn wij eraan gehouden te leren van deze gebeurtenissen en te blijven zoeken naar verbeteringen in ons handelen.

Namens de leden van de driehoek,

Femke Halsema
Burgemeester

Bijlagen

1. *"Onder druk - Evaluatie van de gebeurtenissen rond Ajax - Maccabi Tel Aviv op 7 november 2024"*, COT-Instituut voor veiligheids- en Crisismanagement.
2. *"Tussen voorzien en onvoorzien - politie in een complexe werkelijkheid. De aanpak van de ongeregeldheden in Amsterdam op 7 en 8 november 2024: voorbereiding en optreden in beeld"*, Inspectie Justitie en Veiligheid.